

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

STEVILKA 45

JOLIET, ILLINOIS 2. MAJA 1916

LETNIK XXV.

Trdnjava Verdun videti nepremagljiva.

Vsi nemški napadi se razbijajo ob čudovito spremni francoski obrambi.

Lahi spet tepehi ob Soči.

Anglezi v Kut-el-Amari se vdali Turkom. Boji na ruski fronti.

Berlin, 27. apr. (Brezično v Sayville.) — Avstrijskega glavnega stana poročilo o vojskovovanju na italijanski fronti, izdano na Dunaju dne 24. aprila, se glasi:

"Bojevanje na jugozapadnem robu Doberdobske planote se nadaljuje. Več napadov pod vodstvom bersaglirov se je izjavilo pod avstrijskim streljajem. Na Col di Lani so branitelji nekoga opirališča na slemenu odbili pet sovražnih napadov."

Avstrijsko naznanilo z dne 25. aprila pravi:

"Po odbitju italijanskih napadov je bil sorazmeren mir na jugovzhodnem robu Doberdobske planote. Severozapadno od Sv. Martina so naši vojaki prodriči v sovražne postojanke, povzročili eksplozije, razdejali težke minsko metalnice in se vrnili, kakor so namevali, v svoje lastne zakope, izpolnivši svojo nalogo."

Zahvalni topniški boji so bili v odseku Zacetre. Vrh Col di Lane je bil zopet obstrelejan po sovražnih težkih možnarjih."

Lahi hudo tepehi.

Berlin, 28. apr., brezično v Sayville. — Iz Dunaja semkaj dospelo poročilo avstro-ogrškega glavnega stana z dne 26. aprila o vojskovovanju proti Italijanom se glasi:

"Na jugozapadnem robu Doberdobske planote so se vrili novi in silni napadi.

"Vzhodno od Selc se je sovražniku posrečilo vdreti v naše postojanke na veliki fronti, ali ko so nameravali nadaljevati napad, so Avstro-Ogri s protimadom pognali Italijane v njih prejšnje postojanke in jih celo prepodigli in teh v ljetem boju od moža do moža. S tem so vse naše prejšnje postojanke v naših rokah. Ujeli smo pri tem 130 Italijanov."

"Topniško strelenje je bilo živahnino več mestih na soški fronti.

"Na koroški fronti je bilo malo bojevanja. Pri Col di Lani so naši težki možnarji nadalje streljali. Sovražno topništvo je zmanjšalo svojo delavnost."

"V suganskem odseku so Italijani zapustili vse postojanke med Votom in Roncegnom, kjer smo našli mnogo vojnih zalog. Italijani so se umeknili v Roncegno."

Topovi grme ob Soči.

Berlin, 29. apr. — Avstrijski vojni urad je nocoj doposal sledče poročilo o laškem vojskovovanju:

"Italijansko topništvo je obstreljevalo Doberdobske planote in gorisko predmostje in tudi več vasi za našo fronto.

"Naši zrakoplovci so spustili več težkih bomb na železniški postaji v Gorioniji in San Giovanni di Manzano.

"V več odsekih dolomitske fronte se vrše silni topniški boji.

"Italijanski napad proti našim postojankam na hrbitu Col di Lane smo brez truda odbili."

Z ruskega bojišča.

Berlin, 27. apr. — Avstro-ogrški vojni glavni stan je izdal sledče naznailo:

"Bojevanje ob celi ruski fronti je bilo včeraj znatno manj živahnego po navadi. Sovražnik je razstrelil mimo vzhodno od Dobronovca, a z njim poškodoval samo ruske zakope."

Nemškega vojnega urada naznailo pravi danes:

"Položaj je neizpremenjen. Ena naših zrakoplovnic je spustila več bomb na železniški postaje v Dunamundu (Ust Dvinsk), ob ustju reke Dvine."

Pražniki minili mirno.

Berlin, 27. apr. — Izvzemši nepruhljivo nemško ofenzivo na fronti pred Dvinskom, ki se je razvila v osredotočen napad na predmostje pri Ikšku, so velikonočni prazniki minili mirno.

Kakov poročajo ruski častniki, ki so se vrili z raznih front na bojni liniji, so dobo mira vsed spomladanskega tajanja izkoristili Rusi za okrepitev svojih obrambnih naprav, dokler niso zdaj polni zaupanja, da bodo vse prihodnji nemški poskusi prodiranja bodoči in teh v ljetem boju od moža do moža. S tem so vse naše prejšnje postojanke v naših rokah. Ujeli smo pri tem 130 Italijanov."

"Topniško strelenje je bilo živahnino več mestih na soški fronti.

"Na koroški fronti je bilo malo bojevanja. Pri Col di Lani so naši težki možnarji nadalje streljali. Sovražno topništvo je zmanjšalo svojo delavnost."

"V suganskem odseku so Italijani zapustili vse postojanke med Votom in Roncegnom, kjer smo našli mnogo vojnih zalog. Italijani so se umeknili v Roncegno."

top, 23 strojnih pušk in 10 minskih met.

Avstro-ogrški vojni glavni stan nazaanj, da so Avstriji v odseku ob likvi na ruski fronti prepodili Ruse iz prednjih postojank ter ujeli 180 mož in 1 častnika, a uplenili eno strojno puško.

Tudi Petrograd poroča zmago.

Petrograd, 30. apr. — Uradno poročilo naznajno ujetje nad 600 avstrijskih vojakov in 22 častnikov v ljeti obliki na ruski fronti prepodili Ruse iz prednjih postojank ter ujeli 180 mož in 1 častnika, a uplenili eno strojno puško.

Upor na Irskem baje blizu konca.

Berlin, 29. apr. — Avstrijski vojni urad je nocoj doposal sledče poročilo o laškem vojskovovanju:

"Italijansko topništvo je obstreljevalo Doberdobske planote in gorisko predmostje in tudi več vasi za našo fronto.

"Naši zrakoplovci so spustili več težkih bomb na železniški postaji v Gorioniji in San Giovanni di Manzano.

"V več odsekih dolomitske fronte se vrše silni topniški boji.

"Italijanski napad proti našim postojankam na hrbitu Col di Lane smo brez truda odbili."

Upor na Irskem baje blizu konca.

Berlin, 27. apr. — Veliki glavni stan objavlja danes sledče dnevno poročilo:

"Jugozapadno od Ypresa smo hudo obstreljevali britanske postojanke in sicer, kakor so pozneje doznaše patrole, z dobrim uspehom. Južno od St. Eloi je sovražen napad z ročnimi granatami izjavil pod ognjem naših strojnih pušk."

"V odseku Givenchy-En-Gohelle-Neuville St. Vaast smo uspešno razstrelili več min, in v boju z ročnimi granatami blizu kraja Givenchy smo izgnali sovražnika iz dela njegovih strelskih jarkov. Protinapad smo uspešno odbili."

"Angleški napadi severno od reke Somme so bili brezuspešni."

V odseku reke Meuse.

"V odseku reke Meuse je prišlo na levi breg do pehotnih napadov. Vse smo uspešno odbili."

"Položaj je neizpremenjen. Ena naših zrakoplovnic je spustila več bomb na železniški postaje v Dunamundu (Ust Dvinsk), ob ustju reke Dvine."

V odseku reke Meuse.

"V odseku reke Meuse je prišlo na levi breg do pehotnih napadov. Vse smo uspešno odbili."

"Na raznih točkah fronte se je posrečilo nemškim patrolam vdreti v sovražne postojanke, in sicer severozahodno od Armentières ter med Vailly in Craonne."

V zraku.

"Zbili smo sovražnega letavca pri Souchezu, in drugega južno od Tahlura, obo z obrambnimi topovi. Tretji zrakoplov smo zbilj pri Parroy."

"Številno bomb je spustil odsek nemških zrakoplov na železniške proge v Noblettski dolini, južno od Suippesa."

"Snoči je neka zrakoplovica podjela napad na loko in železniške postaje v Margatu, na vzhodni angleški brezini."

Vodnik vojne poročilo.

Pariz, 28. apr. — Malo pehotnega bojevanja ob celi francoški fronti, a mnogo spopadov v zraku in dvobojev s težkimi topovi poroča današnja francosko uradno naznailo, ki pravi:

"Podnevi v četrtek so francoski zrakoplovci podjeli mnogo napadov. Zbit je bil sovražen zrakoplov blizu Fronmeseja. Dva druga nemška zrakoplova, napadeni po francoskih zrakoplovcih, sta morala pristati resno popodovanju, eden blizu Douaumonta in drugi v Montfauconskem gozdu."

"V okraju Nesles-Chaulnes je nemški Fokkerjev zrakoplov, zadel po francoških izstrelkih, strmoljal v nemško limijo. Čez dan 27. aprila je oddelki francoskih zrakoplovov v okrožju Woevre bombardiral železniško postajo v Lamarche in spustil osemnajst bomb."

"Ponoči so naši zrakoplovni obstreliovali postajo Ardun le Roman, vojaške kolibe blizu Spincurta ter postajo Grand Pre in Challerange."

"Topniški boji so bili severno od reke Aisne, zapadno in vzhodno od reke Meuse okrog Verduna ter v Vogezih."

Francozi odbili nemški napad.

Pariz, 29. apr. — Po silnem bombardiranju francoskih postojank blizu Avocourta in griča 304 na verdunski fronti zapadno od reke Meuse so naši napadli nemške čete podjele napad, ki pa je bil preprečen po francoskem topništvu. Krepko so Nemci napadli tudi francoske zakope vzhodno od Thiaumontske farme, a napad je bil odbit s težkimi izgubami za Nemce.

General Townshend se vdal.

London, 29. apr. — Iz Carigrada čez Berlin dospela brzjavka pravi, da je vzhodni poveljnik britanskih armad pred Kut-el-Amaro naznail, da se je general Townshend s 13,000 vojaki brez pogojno vdal.

London, 29. apr. — General Charles Townshend, poveljnik britanske armade v Kut-el-Amaro ob Tigridi, se je vzdral Turkom. Iza meseca decembra je bil oblegan. Pred vdalom je razdeljal vse topove in strelivo. Njegova armada je štela 2,970 Anglezov in kakih 6,000 indijskih vojakov s številnim spremstvom. Živeza mu je zmanjšalo, zato se je vdal.

Konferenca se bo nadaljevala jutri.

Roosevelt v Chicagu.

Chicago, Ill., 1. maja. — Theodore Roosevelt se je vrnil v Oyster Bay ob 5:40 uri včeraj popoldne. V Chicago je prišel v soboto zjutraj. V soboto zvečer je govoril pred 1,500 odvetnikov in pravnikov na banketu v Hotelu La Salle o "preparedness". In govoril je še druge o tem in onem, povsod na vseh sprejet.

Danes pošljemo v staro domovino.

Za \$.80 5 Za \$ 18.50 125
" 1.60 10 " 22.20 500
" 2.35 15 " 29.00 200
" 3.10 20 " 44.10 300
" 3.80 25 " 58.75 400
" 4.55 30 " 73.40 500
" 5.30 35 " 88.00 600
" 6.00 40 " 102.50 700
" 6.75 45 " 117.25 800
" 7.40 50 " 131.75 900
" 8.85 60 " 146.25 1000
" 10.35 70 " 292.00 2000
" 11.75 80 " 437.00 3000
" 13.35 90 " 580.00 4000
" 14.50 100 " 725.00 5000

Stavka pri Westinghouse Co.

Pittsburgh, Pa., 27. apr. — Stavki brezdelnih pri Westinghouse Co. je bilo danes povečano za nadaljnje 1,500 delavcev. Veliki lepaki ob vhodu v tovarno v Shadyside oznanjajo, da je ta nepoklicanim zaprt, da se prepreči "nadlegovanje delajočih".

Velike tovarne delajo sedaj samo z neskončno majhnim številom stavkov.

Trije inozemski delavci so bili pri-

jeti v Wilmerdingu ter zaradi "nerednega obnašanja" kaznjeni po \$10 in stroške.

Število stražnikov je bilo danes povečano za 100 mož.

Strajkovni voditelji izjavljajo, da znaša število brezdelnih, stavkarjev in izprtih sedaj 28,000.

Viljem prosi Wilsona za mir.

Washington, D. C., 30. apr. — Cesar Viljem je postal predsednik Wilsona oseben poziv, ohraniti priateljske odnosne z Nemčijo, in poziv obseg znamenit namig o bližnjem končanju velike vojne.

Če zdržene Države, pravi nemški cesar, ostanejo v priateljskem razmerju naprej vse vojskovočim se, bo predsednik kmalu naprošen, da nastopi kot posredovatelj med zavezničnimi osrednjimi velevladi.

Če pa zdržene Države pretržejo diplomatsko zvezo z Nemčijo, pravi nemški cesar, ostanjejo v priateljskem razmerju naprej vse vojskovočim se, bo predsednik kmalu naprošen, da nastopi kot posredovatelj med zavezničnimi velevladi.

Formalni nemški odgovor na nedavni predsednik ultimatum bo baje vedno spravljiv. Pričakovati ga je tudi.

Zmagata za rudarje.

New York, 30. apr. — Povišbe v plačah za rudarje v okoliših trdga premoga, ki bi znašale približno \$9,000,000 v prihodnjih štirih letih, se ponujajo v poskusni pogodbami, ki je bila dogovorjena rano danes po skupnem pododboru operatorjev in rudarjev, kakor je bilo naznajeno nočjo. Pogoda bo prejekone sprejeti tukaj jutri v seji odbora, ki bo zastopal rudarje iz treh okrožij.

Rudarski zastopniki tukaj so noči izjavili, da nova pogodba za dobo štirih let "pomeni največ

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembji bivališča prosimo načrnik, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STARINASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 1. maja.—Drugo nedeljo, dne 14. majnika, priredi naša vrla Deželiška Marijina Družba na korist slovenski cerkvi gledališko predstavo, in sicer na odri Sternove dvorane, popoldne in zvečer. Uprizoričeni bosta veseloigriga "Kukavica"—modra ptica ali boj za doto" in šaloigra "Pri gospodi". Več o tem še naznamo.

— Dr. S. Gasparovich, hrvatsko-slovenski dentist, ki je bival zadnjih pet let v Jolietu, se je danes preselil v Chicago, kjer ga čaka v širjem delokrogu lepša bodočnost. Tem potom pozdravlja v slovo vse svoje prijatelje in znanice. Dr. Gasparovich je poročen s hčerjo našega znanega rojaka g. Geo. Lopartza, mnogokratnega hišnega posestnika itd. Doktorju kličemo z Bogom in na svidenje!

— G. Fr. Kauzlarč je pred kratkim otvoril pod h. št. 205 Indiana street svojo barvarnico, kjer prevzema v prebarvanje avtomobile, vsakokratne vozove in druge stvari. G. Kauzlarč se je izučil v barvarstvu že pred leti v Chicagu.

— Vojaka na dopustu. V soboto zjutraj sta prišla domov k svojim staršem vrla fanta od fare Frank Culik, sin g. trgovca Fr. Čulika, N. Bluff st., in John Stukel, sin g. kamnoseka Matt. Stukla. Mlada rojaka sta bili zadnja leta v Stric Samovi vojaški službi in sta videla mnogo sveta. O tem kaj več o prilikah. K vojakom se več ne vrneta.

— "Delavska vojna" v stavbni obrti v Jolietu se nadaljuje. Delodavci ne odjenajo, in unijski delavci tudi ne. Gre se za "open shop".

— Krasni majnik je danes nastopil svojo vlado, pa nastop ni bil krasen, ampak mračan in deževen in mrzel, da je bilo treba dopoldne v naši tiskarni peč kuriti in pri luči delati. Ze izkazane 1. februarja imamo takole vreme.

— Rojak Anton Miller iz Whitehall, Mich., se je mudil včeraj in danes v Jolietu, kjer je iskal delavce za strojarnico v Whitehallu, ki leži 15 milij severno od Muskegon, Mich. Sedaj je tamkaj še sedem Slovencev; prvi je bil g. Miller sam, ki se je priselil tja pred petimi meseci. Tamošnje razmere za delavce v strojarski obrti so baje prav dobre. Obljubljen nam je tozadne dopis.

— G. Frank Opeka, znani slovenski veljak v North Chicagu, Ill., je bil dne

11. aprila izvoljen za aldermana. Čast njegovim volivcem in izvoljencu!

— Nedelje v Lockportu bodo "suhe", kadar je odredil mestni odbor lockportski.

— Pisma na jolietski pošti imajo: Bončar Cecilia, Majnarič Pepica, Radich John.

NAŠI JUNAKI.

(Iz "Slovenca" z dne 18. marca.)

Naši možje in fantje v visokem gorovju na laški meji.

Imam večkrat priliko, da v službi in izven službe običsem in opazujem naše može in fante raznovrstnih oddelkov: pehote, domobranstva, topništva, lovcev in delavce (vojaške). Dobro se drže pred sovražnikom, stanovitno prenašajo vsakršne težave gorske vojske, uživajo ugled pri sosedih in v priči. Četudi so jim ti po mišljenu in četenju večinoma tuji, vendar rade volje in ponovno priznavajo in hvalijo njih uporabnost in zanesljivost. Čast delajo našemu imenu! Na jake važni točki v višini 2500 m sem naletel na čisto slovensko predstavo desetih mož Korošcev. Pravili so mi, da je bila tam do oktobra italijska straža, ki pa je vselj snežnega viharja odšla, nakar so naši še isto noč točko zasedli in vzliz vsem vremenskim neprilikam tam vstrajajo. Par ur po mojem odhodu je padel eden izmed njih z vrha in se ubil. Leži v breznu pod snegom. Na drugi strani gorske doline se bore Goričani bolj z naravo kakor s sovražnikom. Več jih je že umorila bela smrtna, nekaj jih je padlo raz steno nekaj sto metrov globoko in se jih ubilo. A trdno vstrajajo, da je veselje poslušati njih častnike, kako so z njimi zadovoljni. Zadnje dni so bili od višjega poveljstva laskavo polhvaljeni. Posebnoporno je tod delo vojaških delavcev, ki nosijo težke tovore vojakom na vrhovih. Stari možje (mnogi imajo sravnike, stricnike in sinove, med vojaki) z bradami in redčimi dragonskimi čepicami, ki so videli Abrahama, so v posebnem slovesu. Vsak večer skupno molijo rožni venec in radi hodijo k svetim zakramentom. Vzlič vsem skrbem za svoje družine so vedno dobre volje, v pogovoru razovedajo občudovanja vredno brihtnost, kakrsne še nisem opazil pri vojaštvu drugih narodov. V splošnem bo ta vojska gotovo povisala ugled slovenskega ljudstva.

— er.

Z doberdobske planote.

Bil sem pozno zvečer poklican službeno v strelne jarke. Ker imam itak večkrat to pot, sem se hitro odpravil. Mirno, skorop popolnoma mirno je bilo, le semintja je zapiskala kot čmrlj kaka sovražna svinčenka in zopet mirno. Nekaj se je pripravljalo na sovražni strani. Začelo je lititi kakor iz škafa ter držalo do jutra. Sedel sem med tovarši v votlini pod puškami ter igrati po opravljenem opravilu žah. Kar jo uspehamo primahajo štirje Italijani k nam v jarke. Mi smo jih debelo pogledali. Pometali so poške pred nas ter nas prosili, da jih sprejemimo kot ujetnike. Nam ni druga preostajalo, kot te štiri vzeti s seboj.

Z opazovališča v fronti je kaj dobro videti ob jasnem vremenu življene Lahov v Tržiču. Tam je pravirvar. Vozovi, avto, vojaki, da celo ženske se vidijo, a predalej je. Ako pa doseže šrapnel to pot, postane momentalo vse mrtvo, vse zbeži kot mravlje. Imam tu dobrega kolega Hrvata. V Zagrebju sem bil z njim zadnjič v civilu skupaj. Pri opazovališču sva se zopet sešla. Bil je slab volje. Vprašal sem ga, kaj mu je. Rekel mi je na to: "Poglej tam dol to viro, moja je, moj dom je, a v njej stanuje sedaj Lah." Spomnil sem se, da ima on tu krasno vilô, ki pa leži v Lahov zasedenem kraju. Razbita je že in prav dobro sva opazovala premikanje človeških postav poleg vile. Ob pogledu na dom ga je vedno pograbila sveta jeza ter bi Italijane najraje pozobal.

Zivilne drugega dobra, zemlja se obdeluje kolikor jo je, tudi vinska trta je v redu kot bi bili občani tu. Vsem prijateljem in znancem pa posilja iskrene pozdrave C. P.

V streških jarkih.

8. marca. Dež lije kakor za stavo neprenehoma že skoraj štirinajst dni. To je naš največji sovražnik in se ga tudi najbolj bojimo. Premočeni do kože ležimo v okopih in gledamo, kdaj se prikaže sovražnik, da ga dostojno sprejmemo. Da ni baš prijetno ležati v blatu, si lahko mislite. Nestrpočakamo, kdaj pride zamenitev. Vsi tri od mira in premičeni se vracaamo potem v svoja domova — če jih sem takoj imenovati. Pa klub vsemu je Slovenec in Hrvat ponosen na to, da sme s krovjo v življenu braniti nepremagljivo Avstrijo. "Vse za vero, dom, cesarja" — je geslo na vseh. Živelva Avstrija! — Ivan Vitrih.

Kako sem si pridobil veliko srebrno svinčino.

Ob izbruhu vojne sem bil vpoklican v solčno Gorico. Krasne dneve smo preživeli v tem blagoslovijenem letovišču. Nihče mojih tovarishev si ni misli niti v sanjah, da bode Italijani tako perfidno obstrelevali in deloma uničili to popolnoma neutrjeno mesto. 7. novembra 1914 je bila odredena vojna pripravljenost (Marschbereitschaft).

POMAGAJMO REVEŽEM V SLOVENSKI DOMOVINI!

Četrti izkaz darov objavimo v prihodnji petkovi številki, in obenem tudi preleplo pismo, katero smo prejeli od preč. g. Ignacijima Tomazina iz Albany, Minn.

Rojaki in rojakinje, spomniti se slovenskih beguncov ter vdov in otrok padlih vojakov slovenskih — in posljite kako darilye zanje! Najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Zrno do zrna...

Dnar naj se pošilja na naslov: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

našo možje in fantje v visokem gorovju na laški meji.

Imam večkrat priliko, da v službi in izven službe običsem in opazujem naše može in fante raznovrstnih oddelkov: pehote, domobranstva, topništva, lovcev in delavce (vojaške). Dobro se drže pred sovražnikom, stanovitno prenašajo vsakršne težave gorske vojske, uživajo ugled pri sosedih in v priči. Četudi so jim ti po mišljenu in četenju večinoma tuji, vendar rade volje in ponovno priznavajo in hvalijo njih uporabnost in zanesljivost. Čast delajo našemu imenu! Na jake važni točki v višini 2500 m sem naletel na čisto slovensko predstavo desetih mož Korošcev. Pravili so mi, da je bila tam do oktobra italijska straža, ki pa je vselj snežnega viharja odšla, nakar so naši še isto noč točko zasedli in vzliz vsem vremenskim neprilikam tam vstrajajo. Par ur po mojem odhodu je padel eden izmed njih z vrha in se ubil. Leži v breznu pod snegom. Na drugi strani gorske doline se bore Goričani bolj z naravo kakor s sovražnikom. Več jih je že umorila bela smrtna, nekaj jih je padlo raz steno nekaj sto metrov globoko in se jih ubilo. A trdno vstrajajo, da je veselje poslušati njih častnike, kako so z njimi zadovoljni. Zadnje dni so bili od višjega poveljstva laskavo polhvaljeni. Posebnoporno je tod delo vojaških delavcev, ki nosijo težke tovore vojakom na vrhovih. Stari možje (mnogi imajo sravnike, stricnike in sinove, med vojaki) z bradami in redčimi dragonskimi čepicami, ki so videli Abrahama, so v posebnem slovesu. Vsak večer skupno molijo rožni venec in radi hodijo k svetim zakramentom. Vzlič vsem skrbem za svoje družine so vedno dobre volje, v pogovoru razovedajo občudovanja vredno brihtnost, kakrsne še nisem opazil pri vojaštvu drugih narodov. V splošnem bo ta vojska gotovo povisala ugled slovenskega ljudstva.

Tako sem si pridobil veliko srebrno svinčino.

Imam večkrat priliko, da v službi in izven službe običsem in opazujem naše može in fante raznovrstnih oddelkov: pehote, domobranstva, topništva, lovcev in delavce (vojaške). Dobro se drže pred sovražnikom, stanovitno prenašajo vsakršne težave gorske vojske, uživajo ugled pri sosedih in v priči. Četudi so jim ti po mišljenu in četenju večinoma tuji, vendar rade volje in ponovno priznavajo in hvalijo njih uporabnost in zanesljivost. Čast delajo našemu imenu! Na jake važni točki v višini 2500 m sem naletel na čisto slovensko predstavo desetih mož Korošcev. Pravili so mi, da je bila tam do oktobra italijska straža, ki pa je vselj snežnega viharja odšla, nakar so naši še isto noč točko zasedli in vzliz vsem vremenskim neprilikam tam vstrajajo. Par ur po mojem odhodu je padel eden izmed njih z vrha in se ubil. Leži v breznu pod snegom. Na drugi strani gorske doline se bore Goričani bolj z naravo kakor s sovražnikom. Več jih je že umorila bela smrtna, nekaj jih je padlo raz steno nekaj sto metrov globoko in se jih ubilo. A trdno vstrajajo, da je veselje poslušati njih častnike, kako so z njimi zadovoljni. Zadnje dni so bili od višjega poveljstva laskavo polhvaljeni. Posebnoporno je tod delo vojaških delavcev, ki nosijo težke tovere vojakom na vrhovih. Stari možje (mnogi imajo sravnike, stricnike in sinove, med vojaki) z bradami in redčimi dragonskimi čepicami, ki so videli Abrahama, so v posebnem slovesu. Vsak večer skupno molijo rožni venec in radi hodijo k svetim zakramentom. Vzlič vsem skrbem za svoje družine so vedno dobre volje, v pogovoru razovedajo občudovanja vredno brihtnost, kakrsne še nisem opazil pri vojaštvu drugih narodov. V splošnem bo ta vojska gotovo povisala ugled slovenskega ljudstva.

Tako sem si pridobil veliko srebrno svinčino.

Imam večkrat priliko, da v službi in izven službe običsem in opazujem naše može in fante raznovrstnih oddelkov: pehote, domobranstva, topništva, lovcev in delavce (vojaške). Dobro se drže pred sovražnikom, stanovitno prenašajo vsakršne težave gorske vojske, uživajo ugled pri sosedih in v priči. Četudi so jim ti po mišljenu in četenju večinoma tuji, vendar rade volje in ponovno priznavajo in hvalijo njih uporabnost in zanesljivost. Čast delajo našemu imenu! Na jake važni točki v višini 2500 m sem naletel na čisto slovensko predstavo desetih mož Korošcev. Pravili so mi, da je bila tam do oktobra italijska straža, ki pa je vselj snežnega viharja odšla, nakar so naši še isto noč točko zasedli in vzliz vsem vremenskim neprilikam tam vstrajajo. Par ur po mojem odhodu je padel eden izmed njih z vrha in se ubil. Leži v breznu pod snegom. Na drugi strani gorske doline se bore Goričani bolj z naravo kakor s sovražnikom. Več jih je že umorila bela smrtna, nekaj jih je padlo raz steno nekaj sto metrov globoko in se jih ubilo. A trdno vstrajajo, da je veselje poslušati njih častnike, kako so z njimi zadovoljni. Zadnje dni so bili od višjega poveljstva laskavo polhvaljeni. Posebnoporno je tod delo vojaških delavcev, ki nosijo težke tovere vojakom na vrhovih. Stari možje (mnogi imajo sravnike, stricnike in sinove, med vojaki) z bradami in redčimi dragonskimi čepicami, ki so videli Abrahama, so v posebnem slovesu. Vsak večer skupno molijo rožni venec in radi hodijo k svetim zakramentom. Vzlič vsem skrbem za svoje družine so vedno dobre volje, v pogovoru razvedajo občudovanja vredno brihtnost, kakrsne še nisem opazil pri vojaštvu drugih narodov. V splošnem bo ta vojska gotovo povisala ugled slovenskega ljudstva.

Tako sem si pridobil veliko srebrno svinčino.

Imam večkrat priliko, da v službi in izven službe običsem in opazujem naše može in fante raznovrstnih oddelkov: pehote, domobranstva, topništva, lovcev in delavce (vojaške). Dobro se drže pred sovražnikom, stanovitno prenašajo vsakršne težave gorske vojske, uživajo ugled pri sosedih in v priči. Četudi so jim ti po mišljenu in četenju večinoma tuji, vendar rade volje in ponovno priznavajo in hvalijo njih uporabnost in zanesljivost. Čast delajo našemu imenu! Na jake važni točki v višini 2500 m sem naletel na čisto slovensko predstavo desetih mož Korošcev. Pravili so mi, da je bila tam do oktobra italijska straža, ki pa je vselj snežnega viharja odšla, nakar so naši še isto noč točko zasedli in vzliz vsem vremenskim neprilikam tam vstrajajo. Par ur po mojem odhodu je padel eden izmed njih z vr

Povest o dveh mestih.

Napisal Charles Dickens.

Iz angl. prevel Izidor Cankar.

(Dalje.)

Predmet vsega tega strmenja in nemira je bil mlad mož kakih petindvajset let, lepo rasti in lepega obrepa, ogorčiljic in temnih oči. Po stanju je bil gentleman. Bil je enostavno črno ali zelo temnosivo oblečen in njegovi lasje, ki so bili dolgi in temni, so bili zavezani zadaj na tilniku s trakom, bolj da ga ne nadlegujejo, kot in olepšavo. Kakor se vsako dušno razpoloženje izraža skozi vse odeje telesa, tako je bledost, ki je bila posledica njegovega položaja, pronica ogorelost njegovih lici in kazala, da je duša močnejša kot solnce. Sicer je bil popolnoma hladnokrvni, se poklonil pred sodnikom in mirno stal.

Način zanimanja, s katerim so v temga moža strmeli in dihal, ni bil način, ki bi bil človeštvo v diko. Če bi bil stal pred nevarnostjo manj strašne obsoobe — če bi bilo mogoče, da se mu prihrani ena sama izmed tistih krutih podrobnosti. Ta postava, ki je bila na tem, da jo oobsodijo in sramotno razmesarijo, je bila prizor; neumirjoče bitje, ki je bilo na tem, da ga zakolijo in raztrgajo, je vzbudilo zanimanje. S čimerkoli so tudi različni gledavci, vsak po svoji spremnosti in sposobnosti samoprevare, izkušali prebarvati to radovednost, je bila v bistvu vendarle okrutnost.

Moli v sodni dvorani! Charles Darnay je včeraj ugovarjal z "nedolžen" otožbi, ki ga je dolžila (z neštetimi zvenčimi besedami), da je bil velezdajnik našega visokega, presvetlega, prevzetenega itd. vladarja, našega gospoda in kralja, s tem da je pri različnih prilikah, z različnimi sredstvi in načini pomagal Ludviku, kralju francoskemu, v njegovih vojskah proti nasemu že imenovanemu visokemu, presvetlemu, prevzetenemu itd.; in sicer tako, da je hodil med deželami našega že imenovanega visokega, presvetlega, prevzetenega itd. in med deželami že imenovanega Ludvika francoskemu ter hudodelsko, zvijačno, velezdajalsko (in z mnogimi drugimi ludimi prislovnimi določili) odkrival že imenovanemu Ludviku francoskemu, katere sile pripravlja naš visoki, presvetli, prevzeten itd. za Kanado in Severno Ameriko. Toliko je Jerry, na čigar glavi se je dvigalo vedno več klin, čim bolj so jo ježili izrazi zakona, razumel z velikim zadovoljstvom in tako se mu je slednjic po dolgem času tudi posvetilo, da stoji že imenovan in zoper in zoper novo imenovan Charles Darnay tam pred njim, da se zagovarja; da so zaprisegli porotnike; in da se je gospod državni pravnik pripravil na govor.

Otoženec, ki so ga vsi navzoči (in ki je vedel, da so ga) v duhu obešali, obglavljali in četverili, se ni dal niti ostrasiti od polozaja, niti se je teatralno obnašal. Bil je miren in pazljiv ter gledal uvodno proceduro z resno pozornostjo; stal je tako hladnokrvno z rokami na deski pred seboj, da se tuči in sam list zelišča, s katerim je bila potresena, ni premeknil. Vsa dvorana je bila potresena z zelišči in poškropljena s kisom, da se s tem obvaruje pred zrakom ječe in njeno mrzlico.

Nad otoženčevim glavo je bilo ogledalo, da meče svetlobo nanj. Mnoga budobnih in nesrečnih se je zrcalila v njem in izginila z njegovega površja in s površja zemlje tudi. Po tem groznom prostoru bi strašilo na najbolj pošaten način, ko bi steklo moglo kdaj vrniti svoje slike, kakor vrne morje enkrat svoje mrtvece. Begotna misel na sramotu in nepoštenost, kateri je to ogledalo služilo, je morda prisla otožencu v dušo. Naj bo že kakorkoli, ko se je premeknil, je opazil, da mu pada na obraz žarek svetlobe, ter je pogledal navzgor; ko je uzrl ogledalo, je zardel in njegova desnica je odrinala zelišča.

Zgodilo se je, da je pri tem obrnil obraz proti strani dvorane, ki je bila na njegovi levici. Skoro v isti črti z njegovimi očmi sta tam sedeli v kotu sodnikove klopi dve osebi, na katerih mu je pogled takoj obstal, in sicer takoj naglo in s taklico izprenimbivo v obrazu, da so se vse oči, ki so se obračale proti njemu, obrnili.

Gledavci so videli v teh dveh osebah mlaudo domo, malo več kot dvajset let, in gospoda, ki je bil očividno njen oče; moža nenačadne zunanjosti zaradi polne belete las in neko nepopisljive napetosti v obrazu, ki ni bila aktivna, temuč zamišljena in notranja. Kadar je imel ta izraz, je izgledal star; če se mu je pa razgibal in izginil — kakor sedaj, ko je govoril s hčerjo — je postal lep mož, ki se ni bil prezivel svojih krepkih let.

Njegova hič je bila dela eno roko pod njegovo pazduhu ter tako sedela ob njegovi strani. Stisnila se je tesno k njemu iz strahu pred tem prizorom in iz usmiljenja za jetnika. Njeno čelo je jasno kazalo veliko bojanjen in sočutje, ki ni videlo nič drugega kot otoženčevu nevarnost. To je bilo tako očividno, tako mogreno in naravno izraženo, da so gledali, ki niso imeli nobenega usmiljenja z njim, bili ganjeni; vse je šepetal: "Kdo sta tadi?"

Sel Jerry, ki je opazoval sam ter na svoji poseben način, sesajoč v zamišljnosti rjo svojih prstov, je iztegnil vrat, nas

odstopiti, toda gospod z lasuljo in kuhom papirja pred seboj, ki je sedel nedaleč od gospoda Lorryja, je želel, stavit mu nekaj vprašan. Gospod z lasuljo, ki mu je sedel nasproti, je še vedno gledal v strop dvorane.

Ali ni bil kdaj ogleduh? Ne, on prezira z nizkotnik napad? Od česa živi? Od svojega posestva. Kje je njegovo posestvo? Ne more se natancno spominati. V čem obstoji? Nikogar nici ne briga. Ali ga je podedoval, Da, podedoval ga je. Od koga? Daljni sorodniki. Zelo daljni? Precej. Ali ni bil nikdar zaprt? Gotovo ne. Nikdar v ječi zavoljo dolgov? Ne ve, zakaj bi to bilo potrebno vedeti. Nikdar v ječi zavoljo dolgov? Še enkrat, nikdar? Da. Kolikokrat? Dravkar ali trikrat. Ne petkrat ali šestkrat? Morda. Kaj je po poklicu? Gentleman. Je bil kdaj obranc? Mogoče, da je bil kdaj. Često? Ne. Je bil kdaj brejen? Stopnic? Gotovo ne; enkrat je dobil breco na vrhu stopnic, a je padel preko stopnic po lastnem nagibu. Ali je dobil takrat brco, ko je varal pri kockanju? Nekaj takega je pač rekel pijačnik, ki je zakril telesno paško, ali res. Ali more priseti, da ni res? Gotovo. Ali je kdaj živel od sleparške igre? Ne več kot drugi gentlemani. Ali si je kdaj izposodil denarja ob otoženca? Da. Ali mu je kdaj vrnil? Ne. Ali ni bilo prijetljivstvo z otožencem, ki je bilo v resnici zelo majhno, vsljeno v kočijah, na postajah in ladjah? Ne. Ali je gotov, da je otoženec skozi dalj časa potoval med Francijo in Angleško po skrivnih opravkih, o katerih ne more poštenega racuna. Da bi resnično hudojiba in protizakonitost njegovih opravkov morda bila ostala skrita, ko bi bilo v naravi velezdaje, da se posreči, kar se sreci nikoli ne zgodi. Da je pa Previdnost navdihnila srce osebe, ki se odlikuje po neustrašnosti in neomadeževanem značaju, naj preiskuje naravo otoženčevih načrtov in naj jih, prepričana groze, odkrije državnemu tajniku Njegovega Veličanstva in tajnemu svetu. Da jim bo predstavil tega domoljuba. Da je njen govor stan v položaj sploh odličen. Da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavca, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem olтарju domovine. Da če bi v Britaniji kakor v stare Greciji in Rimu postavljali javnim dobrotnikom spomenike, bi ta odlični državljan gotovo dobil enega. Da ga pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen. Da je krepost, kakor napravijo pesniki (na mnogih mestih, ki so, kot on dobro ve, porotnikom dobesedno v živem spominu, pri čemer so obrazni porotnikov izražali zavest krvide, ker niso prav ničesar vedeli o teh mestih), takoreč narezljiva, zlasti pa odlična krepost, znana kot domoljubje ali ljubezen za rodno grudo. Da je vzvišen zgled te čiste in nedokljive price za krons, s katero biti v zvezji je častno, dasi nezasluženo, deloval na otoženčevega služabnika in vzbudil v njem sveti skep preiskati gospodarjeve predale in že ter skriti njegove papirje. Da je on (državni pravnik) pripravljen slišati omalovzavlečene napade na tega občudovanega vrednega služabnika, da ga pa on splošno bolj ceni kot svoje (namreč državnega pravnika) brate in sestre ter bolj spoštuje kot svojega (namreč državnega pravnika) očeta in mater. Da on zavestjo poziva porotnike, naj store ravno tako. Da bodo izpovedbe teh dveh prič skupaj z listinami, ki sta jih odkrili in ki bodo predložene, dokazale, da je bil otoženec preskrbljen s seznamki o četah Njegovega Veličanstva, njihovi razpostavljivi in pripravah kakor na vodi tako tudi na suhem, ter brezvomno posvedočile, da je redno poročal o tem sovražni sili. Da sicer ni mogoče dokazati, da je te seznamke pisal otoženec sam, da je pa to popolnoma vseeno ali celo ugodne je za otožbo, ker kaže, kako je bil otoženec zvit in previden. Da segajo dokazi pet let nazaj in kažejo otoženca na pogubnem delu že nekaj tednov pred dnevom prve bitke, izvojavane pred dvorom prve bitke, izvojavane med angleškimi četami in Američanci. Da bodo zato porotniki kot lojalni porotniki (kar so, kakor on ve) in kot odgovorni porotniki (kar so, kakor oni vedo) gotovo morali spoznati otoženca krivim in ga končati, če jim je to ljubo ali ne. Da bi nikoli ne mogli mirno položiti glave na blazine; da bi nikoli ne mogli prenasati misli, da njih žene mirno polagajo glavo na blazine; da bi nikoli ne mogli trpeti zavesti, da njih otroci mirno polagajo glave na blazine; skratka, da sploh ne morejo več niti oni, niti njihova družina mirno položiti glave na blazine, če otoženca ne obglavijo. Državni pravnik je končno zahteval od njih to glavo v imenu vsega, kar mu je prislo na misel, in s slovesnim zagotovilom, da smatra otoženca že za mrtvega moža.

Ko je državni odvetnik končal, je šlo po dvorani brenčanje, kakor bi oblik velikih muh rojil okrog otoženca in mu naprej naznanjal, ka se bo kmalu zgodilo. Ko se je brenčanje poleglo, se je prikazal na klopi prič domoljub neomadeževanega značaja.

Nato je sodnik začel po navodilu svojega predhodnika izpravljati domoljuba: Johna Barsada, gentlemana, po imenu. Povest njegove čiste duše je bila natanko tak, kakor jo je bil opisal državni pravnik — morda, če je imela kako napako, malo prenatanko tak. Ko je odložil breme s svojih plemenitih prsi, je hotel ponizno

nič ne briga. On je bil edini popotnik, ki je prišel na ladjo sredi noči?

"Da."

"Ali ste Vi potovali sami ali v družbi, gospod Lorry?"

"Imel sem dva sopotnika. Gospoda in doma. Tadva sta takaj."

"Tadva sta takaj. Ali ste govorili z otožencem?"

"Komaj kaj. Vreme je bilo viharmo, pot dolga in težka in jaz sem skorodeno obale do druge ležal na zofa."

"Gospodična Manette!"

"Mlada dama, h kateri so se bile prej obrnile vse oči in h kateri so se obrnale sedaj nanovo, je vstala na svojem prostoru. Njen oče je vstal z njo in je še vedno držal njeno roko pod pazdu.

"Gospodična Manette, poglejte obtoženca!"

"Stati pred tolikim usmiljenjem in pred tako resno mladostjo in lepoto, je bila za obtoženca težja izkušnja kot stati pred vso množico. Bil je takoreč sam z njo ob robu svojega groba in vsa strmeča radovednost, ki ga je ogledovala, mu ni mogla dati toliko moći, da bi ostal popolnoma miren. Njegova trepetajoča desnica je razdejjevala zelišča pred njim v umišljene, cvetne grgedice; vsled napora, da nadzira in umiri svoje dihanje, so mu trepetale ustnice in vsa krije hitela iz njih proti srcu. Brenčanje velikih muh se je razieglo iznova.

(Dalje prih.)

da izve, kdo sta tadi. Gneča okrog njega se je še stensila in je poslala vprašanje do najbližjega vratartja, od njega pa je šel odgovor počasi nazaj;

slednji je dospel do Jerryja:

"Princi."

"Katere stranke?"

"Proti."

"Protiti kateri stranki?"

"Protiti obtožencu."

Sodnik, katerega oči so bile šle v splošni smeri, se je zopet obrnil, se naslonil nazaj na sedež in strogo gledal v oči moža, čigar življenje je bilo v njegovih rokih, ko se je dvignil državni pravnik, da zvije vrv, nabrusi seko in zabije žreblje v smrtni oder.

III. POGLAVJE.

Razočaranje.

Državni pravnik je imel sodišču naznani, da je obtoženec, ki stoji pred njim, dasi mlad po letih, star po veleždajskih činih, ki zahtevajo smrtni kazni.

Da je njegova zvezje z državnim sovražnikom niso danes ali včeraj ali celo od preteklega leta ali od predpreteklega leta. Marveč da je gotov, da je otoženec skozi dalj časa potoval med Francijo in Angleško po skrivnih opravkih, o katerih ne more poštenega racuna.

Da bi resnično hudojiba in protizakonitost njegovih opravkov morda bila ostala skrita,

ko bi bilo v naravi velezdaje, da se posreči, kar se sreci nikoli ne zgodi.

Da je pa Previdnost navdihnila srce osebe, ki se odlikuje po neustrašnosti in neomadeževanem značaju, naj preiskuje naravo otoženčevih načrtov in naj jih, prepričana groze, odkrije državnemu tajniku Njegovega Veličanstva in tajnemu svetu.

Da je imel govor stan v položaj sploh odličen.

Da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil darovati izdajavcu, ki ga ni mogel več greti na svojih prsih, na svetem oltarju domovine.

Da je pa najbrže ne bo dobil, ker to ni tudi, ukazkonjen.

Vedno tako, da je vse včasih, da je bil otoženčev prijatelj, ko je pa nekoč v srečni in težki urri odkril njegovo propalost, da je sklenil dar